

Lieta T-325/01

DaimlerChrysler AG pret Eiropas Kopienu Komisiju

Konkurence — EKL 81. pants — Aizliegtas vienošanās — Pārstāvības līgums —
Automašīnu izplatīšana — Ekonomiska vienība — Pasākumi, kuru mērķis ir radīt
šķēršļus paralēlai automašīnu tirdzniecībai — Cenas noteikšana —
Regula (EK) Nr. 1475/95 — Naudas sods

Pirmās instances tiesas (piektā palāta) spriedums 2005. gada 15. septembrī . . . II - 3326

Sprieduma kopsavilkums

- 1. Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Vienošanās starp uzņēmumiem — Jēdziens —
Divpusēja vai daudzpusēja rīcība — Ietveršana — Vienpusēja rīcība — Izslēgšana
(EKL 81. panta 1. punkts)*
- 2. Konkurence — Kopienu noteikumi — Uzņēmums — Jēdziens — Ekonomiska vienība —
Nošķirtas juridiskās personas, kas saistītas ar pārstāvības līgumu — Ekonomiskas vienības
pastāvēšanas nosacījumi
(EKL 81. panta 1. punkts)*

3. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Aizliegums — Kategoriju izņēmumi — Regula Nr. 1475/95 — "Atkārtotas pārdošanas" jēdziens*
(Komisijas Regulas Nr. 1475/95 10. panta 12. punkts)
4. *Konkurence — Administratīvais process — Paziņojums par iebildumiem — Nepieciešamais saturs — Tiesību uz aizstāvību ievērošana*
(Padomes Regulas Nr. 17 19. panta 1. punkts; Komisijas Regulas Nr. 99/63 2. un 4. pants)
5. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Saskaņotas darbības — Jēdziens — Koordinācija un sadarbība, kas nav saderīgas ar katra uzņēmuma pienākumu pašam neatkarīgi noteikt savu izturēšanos tirgū*
(EKL 81. panta 1. punkts)
6. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Vienošanās starp uzņēmumiem — Komisijas pienākums pierādīt pārkāpumu — Pierādījums par piedalīšanos sanāksmēs, kuras ir vērstas pret konkurenci — Pierādījums par distancēšanos no uzņēmumam saistošiem lēmumiem*
(EKL 81. panta 1. punkts)
7. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Uzņēmumu apvienību lēmumi — Neobligāts apvienības lēmums, ko piemēro tās biedri — Ietveršana*
(EKL 81. panta 1. punkts)
8. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšana — Aizliegta vienošanās, kuras sekas izpaužas visā vienas dalībvalsts teritorijā — Automātiska ietekmēšana*
(EKL 81. panta 1. punkts)
9. *Konkurence — Kopienų noteikumi — Meitas sabiedrības izdarīts pārkāpums — Mātes sabiedrības apsūdzēšana — Nosacījumi — Meitas sabiedrības atsevišķas juridiskās personības ietekmes neesamība — Visa meitas sabiedrības kapitāla turējuma sekas — Mātes sabiedrības pienākums atspēkot pieņēmumu par faktisku vadības pilnvaru izmantošanu attiecībā uz savu meitas sabiedrību*
(EKL 81. panta 1. punkts)

1. EKL 81. panta 1. punktā paredzētais aizliegums attiecas tikai uz divpusējiem vai daudzpusējiem nolīgumiem uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību

lēmumiem vai saskaņotām darbībām. Lidz ar to nolīguma jēdziens šīs normas izpratnē ir vērst uz saskaņotu vismaz divu pušu gribu. No tā izriet, ka, ja

ražotāja lēmums ir vienpusējs uzņēmuma nolēmums, uz šo lēmumu neattiecas šajā pantā minētais aizliegums.

(sal. ar 83.–84. punktu)

noteiktu, vai attiecīgā izturēšanās ietilpst šī panta piemērošanas jomā, ir svarīgi zināt, vai pilnvaras devējs un viņa starpnieks vai "tirdzniecības pārstāvis" veido vienu ekonomisku vienību, kurā pēdējais ir palīgvienība, kas iekļauta pirmajā uzņēmumā. Arī ja starpnieks veic darbības, no kurām pilnvaras devējs gūst peļņu, tas principā var tikt uzskatīts par iekļautu pilnvaras devēja uzņēmumā kā palīgvienību, kurai jāseko pilnvaras devēja norādēm un kas kā tirdzniecībā nodarbinātais ar šo uzņēmumu veido vienu ekonomisku vienību.

2. Konkurences noteikumu piemērošanai formāla divu sabiedrību nošķiršana, kas rodas sakarā ar to atsevišķo juridisko personību, nav izšķiroša un svarīgi ir, vai tās izturas tirgū kā viena vienība vai nē. Tādēļ var izrādīties, ka ir jānosaka, vai divas sabiedrības, kurām ir atšķirīga juridiskā personība, veido vai attiecas uz vienu un to pašu uzņēmumu vai ekonomisku vienību ar vienu un to pašu izturēšanos tirgū.

Šāda situācija neaprobežojas ar gadījumiem, kad sabiedrības uztur mātes uzņēmuma un meitas sabiedrības attiecības, bet zināmos apstākļos paredz arī attiecības starp sabiedrību un tās tirdzniecības pārstāvi vai starp pilnvaras devēju un pilnvaroto. Turklāt attiecībā uz EKL 81. panta piemērošanu, lai

Citādi ir, ja ar vienošanos starp pilnvaras devēju un tā pārstāvjiem pēdējiem tiek uzticētas vai atstātas neatkarīga izplatītāja funkcijām no ekonomiskā viedokļa līdzīgas funkcijas — izmaksu segšana no pārstāvju līdzekļiem, risku, kas saistīti ar tirdzniecību vai ar trešajām personām noslēgto līgumu izpildi, uzņemšanās. Pārstāvji savu neatkarīgā tirgus dalībnieka statusu zaudēt var tikai tad, ja tie neuzņemas nekādus riskus, kas saistīti ar līgumiem, par kuriem tie veduši sarunas pilnvaras devēja labā, un darbojas kā pilnvaras devēja uzņēmumā iekļautas palīgvienības. Līdz ar to, ja pārstāvis, kaut arī būdams atsevišķa juridiska persona, neatkarīgi nenosaka savu iztu-

rēšanos tirgū, bet piemēro pilnvaras devēja norādījumus, EKL 81. panta 1. punktā noteiktie aizliegumi nav piemērojami attiecībām starp pārstāvi un pilnvaras devēju, ar kuru tas veido ekonomisku vienību.

kuma iespēja, līgumam beidzoties, tiktu izmantots, lai veicinātu jaunu automašīnu iegūšanu īpašumā ārpus ekskluzīvā izplatīšanas tīkla.

(sal. ar 153. punktu)

(sal. ar 85.–88. punktu)

4. Komisijai savi iebildumi ir jāpaziņo ieinteresētajiem uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām un savos lēmumos tā drīkst ietvert tikai tos iebildumus, par kuriem ir bijusi iespēja darīt zināmu savu viedokli attiecībā uz patieso situāciju un faktu, Komisijas izvirzīto iebildumu un apstākļu atbilstību.

3. Turklāt no Regulas Nr. 1475/95 par EKL 81. panta 3. punkta piemērošanu 10. panta 12. punktā ietvertās “atkārtotas pārdošanas” definīcijas izriet, ka piegādātāja iespēja aizliegt izplatītājiem piegādāt automašīnas fiziskām vai juridiskām personām, kuras pielīdzināmas “pārdēvējiem, kas pārdod atkārtoti”, aprobežojas ar gadījumu, kad pēdējās atsavina jaunas automašīnas. Šī lizinga līguma pielīdzināšana atkārtotai pārdošanai ir paredzēta, lai ļautu piegādātājam nodrošināt izplatīšanas tīkla integritāti, izvairoties no tā, ka lizinga līgums, kurā iekļauta īpašumtiesību pāreja vai izpir-

Paziņojumā par iebildumiem jābūt ietvertiem iebildumiem, kas izteikti pietiekami skaidri, kaut arī īsi, lai attiecīgās personas varētu pietiekoši iepazīties ar darbībām, kuras tām pārmet Komisija. Paziņojumam par iebildumiem ir jāatbilst šim nosacījumam, lai pildītu tam Kopienas likumdošanā paredzēto funkciju sniegt uzņēmumiem visu nepieciešamo informāciju, lai tie varētu izvirzīt argumentus aizstāvēšanai, pirms Komisija pieņem galīgo lēmumu. Šī prasība ir ievērojama tad, ja lēmums ir par tiem pašiem pārkāpumiem, kas ietverti paziņojumā par iebildumiem un ietver tos

pašus faktus, par kuriem ieinteresētajiem uzņēmumiem ir bijusi izdevība sniegt paskaidrojumus. Komisijas gala lēmumam tomēr nav jābūt paziņojuma par iebildumiem kopīgai.

attiecīgie uzņēmumi ir pauduši savu kopīgo gribu darboties tirgū noteiktā veidā.

Ja paziņojumā par iebildumiem ir skaidra norāde uz attiecīgā uzņēmuma izdarītā konkurences tiesību pārkāpuma raksturu un šajā sakarā svarīgajiem faktiem, ir iespējams sniegt atbildi uz šo apgalvojumu un aizstāvēt savas tiesības. Vēlāka iebildumu izvirzīšana Komisijas lēmumā, kurā ekonomiska vienošanās kvalificēta kā "horizontāla" vai "vertikāla", nav būtisks iebildumu paziņojumā ietvertu izbildumu grozījums.

Koordinācijas un sadarbības kritēriji, kas neuzliek par pienākumu izstrādāt reālu "plānu", ir saprotami, ņemot vērā Līguma konkurences noteikumu iekšējos jēdzienus, saskaņā ar kuriem katram tirgus dalībniekam ir jānosaka neatkarīga politika, kuru tas realizē kopējā tirgū. Ja arī šāds autonomijas noteikums neizslēdz tirgus dalībnieku tiesības gudri pielāgoties savu konkurentu konstatētajām vai sagaidāmajām darbībām, tas tomēr ir pret jebkādiem tiešiem vai netiešiem kontaktiem šo tirgus dalībnieku starpā ar mērķi ietekmēt jau pastāvoša vai potenciāla konkurenta darbību tirgū, atklājot šim konkurentam vienošanos par savām paša jau izlemtajām vai paredzamajām darbībām tirgū.

(sal. ar 188.–189. un 192. punktu)

5. Lai varētu konstatēt vienošanos EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, pietiek, ja

(sal. ar 199.–200. punktu)

6. Ja ir strīds par to, vai pastāv konkurences noteikumu pārkāpums, Komisijai ir jāsavāc pierādījumi par tās konstatētajiem pārkāpumiem un jāsniedz pietiekami pierādījumi, no kuriem izriet pārkāpumu veidojošo faktu esamība.

1. punkta izpratnē pat tad, ja tas nav obligāts visiem attiecīgajiem biedriem, vismaz tiktāl, ciktāl biedri šo lēmumu izpilda.

(sal. ar 210. punktu)

Tomēr, ja ir pierādīts, ka uzņēmums ir piedalījies uzņēmumu sanāksmēs ar acimredzami konkurenci deformējošu raksturu, šim uzņēmumam ir jāsniedz norādes, kas var pierādīt, ka tā dalībai šajās sanāksmēs nebija konkurenci deformējoša rakstura, pierādot, ka tas ir norādījis saviem konkurentiem, ka šis uzņēmums sanāksmē piedalās citā statusā. Ja šāda norobežošanās pierādījuma nav, tas, ka šis uzņēmums nerīkojas saskaņā ar šo sanāksmju rezultātiem, nenozīmē, ka tam nav jāuzņemas atbildība par to, ka tas ir aizliegtās vienošanās dalībnieks.

8. Ja vienošanās attiecas uz visu dalībvalsts teritoriju, tā jau ir paredzēta, lai apvienotu valsts rakstura šķēršļus, kavējot Līgumā paredzēto savstarpējo mijiedarbību.

(sal. ar 212. punktu)

(sal. ar 201.–202. punktu)

7. Akts var tikt uzskatīts par uzņēmumu apvienības vienošanos EKL 81. panta

9. Fakts, ka meitas sabiedrība ir atsevišķa juridiska persona, nav pietiekams, lai izslēgtu iespēju, ka par tās darbībām ir atbildīga mātes sabiedrība, jo īpaši, ja meitas sabiedrība pati nenosaka savas darbības tirgū, bet gan piemēro mātes sabiedrības norādījumus.

Ja 100 % kapitāldaļu turējums vien nav pietiekams, lai pierādītu mātes sabiedrības atbildību, Komisija savu lēmumu par to, ka mātes sabiedrībai jāuzņemas atbildība par savas meitas sabiedrības darbībām, var balstīt arī uz to, ka mātes sabiedrība neapstrīd to, ka tā ir varējusi izšķiroši ietekmēt meitas sabiedrības tirdzniecības politiku, un nesniedz pierādījumus par meitas sabiedrības neatkarību. Meitas sabiedrības visa kapitāla turējuma gadījumā Komisija var likumīgi pieņemt, ka mātes sabiedrībai uz meitas sabiedrības darbībām ir izšķiroša ie-

tekme, jo īpaši, ja mātes sabiedrība administratīvajā procesā piedalās kā vienīgais grupas sabiedrību pārstāvis.

Šajos apstākļos mātes sabiedrībai ar pietiekamiem pierādījumiem ir jāatspēko šis pieņēmums.

(sal. ar 218.–220. punktu)